

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/126/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513202417
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2513202417.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Jozefa Mačēja a sudkýň JUDr. Kataríny Slováčkovej a JUDr. Zlatice Javorovej v právnej veci žalobkyne: Intrum Justitia Debt Finance AG, Zug, Alpenstrasse 2, Švajčiarsko, zast. advokátom: JUDr. Ján Šoltés, Bratislava, Karadžičova 8, proti žalovanému: F. G., nar. XX. T. XXXX, bytom X. XX, o 6.011,78 eur a príslušenstvo, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Piešťany z 21. januára 2015 č. k. 6C/17/2014-109 v spojení s opravným uznesením č.k. 6C/17/2014-128 z 23. februára 2015 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti vo veci samej a v časti trov konania **p o t v r d z u j e .**

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napádaným rozsudkom súd prvého stupňa I/ konanie v časti o zaplatenie 1.703,22 eur zastavil; II/ žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 3.499,84 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne za dlžnej sumy od 5. októbra 2012 do zaplatenia, náhradu trov právneho zastúpenia v sume 426,20 eur a náhradu iných trov konania v sume 292,80 eur k rukám právneho zástupcu žalobkyne, v mesačných splátkach po 100 eur splatných vždy do 25. dňa toho ktorého kalendárneho mesiaca, počnúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudol právoplatnosť a to tak, že pri omeškaní čo len jednej splátky, stáva sa splatným celé dlžné plnenie a III/ vo zvyšku návrh zamietol. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil právne ust. § 2 písm. b/ a § 4 ods. 1 - 3 ZoSÚ (zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, platného a účinného v čase uzavretia zmluvy žalovaného a právnej predchodkyne žalobkyne v osobe obchodnej spoločnosti GE Money, a.s.); § 52 ods. 1, § 100 ods. 1, § 101, 517 ods. 2, § 524 ods. 1 a 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 92 ods. 2 a 3, § 96 ods. 1, 2, 3 a § 160 ods.1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. (ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia O. z.), ako i poukazom na ust. § 497, § 499, § 502 ods.1 a 2 a § 503 ods.1, 2 a 3 Obch. z. (Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení zmien a doplnkov. Vecne mal za to, že z dôvodu hospodárnosti konania sa prioritne zaoberal premlčaním nároku žalobkyne v súlade s § 5b zák. 250/2007 Z.z. a tiež z dôvodu žalovaným vznesenou námietkou premlčania, pretože premlčané právo nemožno priznať v súdnom konaní a ako také vymôcť, hoci právo existuje v naturálnej forme a možno ho dobrovoľne splniť (premlčanie nie je spojené so zánikom nároku). Ďalšie konanie by bolo bez právneho záujmu na výsledku konania (na meritórnem rozhodnutí), išlo by len o akademické rozhodovanie, takže činnosť súdu by tým strácala akýkoľvek zmysel. Nemožnosť priznania nároku je daná tým, že žalobkyňa

mala počas plynutia premlčacej doby dostatok času, aby sa starala o vykonanie svojho práva a aby ho uplatnila. Návrh na začatie konania bol doručený súdu dňa 14. februára 2013. Hoci žalobkyňa uplatňuje nárok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, súd premlčaciu dobu neposudzoval podľa ust. § 397 Obch. z., ale podľa ust. § 101 O.z. a pritom vychádzal zo skutočnosti, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je upravená osobitným právnym predpisom a to zákonom č. 258/2001 Z.z., ktorým sa podľa ust. § 25 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. spravuje záväzkový vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným. Pri spotrebiteľských úveroch sa nejedná o vzťah medzi podnikateľmi ako o typický obchodno-záväzkový vzťah, ale o vzťah medzi spotrebiteľom ako fyzickou osobou nepodnikateľom a veriteľom, ktorý vykazuje všetky znaky občiansko-právneho konania. Vzhľadom na špeciálnu právnu úpravu vzťahu zákonom o ochrane spotrebiteľa a zákonom o spotrebiteľských úveroch, pri posudzovaní premlčania aplikoval ustanovenia O.z. ako právneho predpisu upravujúceho vzťahy fyzických osôb - nepodnikateľov, teda vzťahy, ktoré nemajú obchodno-záväzkovú povahu. Vychádzal pritom z ust. § 52 ods. 1 O.z. účinného do 31.októbra 2008, podľa ktorého za spotrebiteľskú zmluvu v širšom zmysle možno považovať každú zmluvu uzatváranú medzi dodávateľom a spotrebiteľom a tým určenú úpravu režimom O.z.. Prihliadal aj na ustálenú judikatúru v súlade s eurokonformným výkladom, smernice a verejno-právny charakter ochrany spotrebiteľa (povinnosť štátnych orgánov členského štátu Európskych spoločenstiev (pod tento pojem je potrebné zahrnúť aj súd) vykladať svoje právo v čo najvyššej možnej miere eurokonformne, čiže v súlade s právom Európskych spoločenstiev, (t.j. tak aby sa dosiahol cieľ sledovaný komunitárnou normou). Nároky uplatnené v konaní zo spotrebiteľského úveru sa stali splatnými dňa 26. marca 2010 ako vyplýva z predloženej platobnej histórie žalovaného a výzvy na zaplatenie zosplateného úveru. Návrh na začatie konania bol súdu doručený dňa 14. februára 2013, pričom premlčacia doba by bola uplynula dňom 27. marca 2013 v zmysle občianskoprávných predpisov. Súd teda napriek tvrdeniam žalovaného o skoršej splatnosti celého úveru dospel k záveru, že pohľadávka žalobkyne uplatnená návrhom zo dňa 8. februára 2013 premlčaná nie je. Posledná zaplatená splátka úveru žalovaným bola dňa 19. novembra 2009 ako vyplýva z predloženej platobnej histórie a žalobkyňa v súlade s úverovými podmienkami zosplatala úver dňom 26. marca 2010 a zároveň odstúpila od zmluvy. Je teda zrejmé, že k premlčaniu nedošlo. Návrh bol podaný dôvodne len v časti. Pôvodný veriteľ spoločnosť GE Money, a.s., je obchodná spoločnosť zapísaná v obchodnom registri, žalovaný je fyzická osoba - nepodnikateľ, občan Slovenskej republiky. Právny vzťah medzi účastníkmi založený úverovou zmluvou zo dňa 12. septembra 2008 posudzoval podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka). Ide o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára i úverové podmienky (ako súčasť zmluvy s miniatúrnymi písmenkami) mala spoločnosť GE Money, a.s. už pripravené a dopisovali sa do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa odporcu, pričom tento obsah zmluvy i úverových podmienok nemohol ovplyvniť ani neovplyvnil. S poukazom na vyššie uvedené, vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava (v tomto prípade zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ako i § 52 a nasl. O.z.) má prednosť pred všeobecnou (Obch.z.) je nevyhnutné právny vzťah medzi účastníkmi posudzovať podľa ustanovení O.z. a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 150.000 Sk (4.979,09 eur), ktorý sa zaviazal v zmysle zmluvy o úvere splácať v pravidelných 72 mesačných splátkach k 12. dňu v mesiaci vo výške 3.130 Sk (103,90 eur) pri ročnej percentuálnej miere nákladov 15,49 % s tým, že náklady úveru boli vo výške 75.360 Sk (2.501,49 eur). Celkovo tak mal v zmysle zmluvy pri riadnom splácaní uhradiť sumu 225.360 Sk (7.480,58 eur). Žalobkyňa v konaní preukázala, že žalovaný vyčerpal z poskytnutého úveru sumu 4.979,09 eur a celkovo uhradil sumu 1.479,25 eur, a to splátkami od 19. októbra 2008 do 19. novembra 2009. Žalovaný sa pre nesplácanie úveru riadne a včas dostal do omeškania v dôsledku čoho sa stal poskytnutý úver splatný v celom rozsahu dňa 26. marca 2010. Z obsahu úverovej zmluvy mal preukázané, že žalobkyňa ako veriteľ určila výšku mesačnej splátky len jednou sumou 3.130 Sk (103,90 eur) bez jasnej a určitej špecifikácie, aká suma z toho pripadá na istinu, na úroky a iné poplatky v zmysle § 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 258/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov. Takýmto postupom sa obchádzali jednotlivé ustanovenia zák. č. 258/2001 Z.z. a to ust. § 2 písm. e/ ako aj základné náležitosti zmluvy stanovené v § 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 258/2011 Z.z., podľa ktorých zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok: istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákonom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých čiastok úveru, nie je svojvoľné, ale predstavujú prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a aby zároveň nebolo možné, aby si veriteľ voči dlžníkovi uplatňoval aj nároky, na ktoré nemá právo. Pokiaľ pod poplatky nie je možné zahrnúť úrok a s ohľadom na to, že úroky sú splatné so splatnosťou jednotlivej splátky, úroky možno požadovať do zaplatenia a to aj predčasného, je úplne vylúčené, aby suma celkových úrokov bola pojatá do splátok (resp. súčtu splátok). Nakoľko v zmluve

nebola splnená základná náležitosť v zmysle § 4 ods. 2 písm. i zák. č. 258/2011 Z.z., podľa ktorých zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, teda rozčlenením jednotlivých čiastok, nie len výšku splátok, je potrebné považovať úver za bezúročný podľa § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. V zmluve nie je vôbec uvedená ročná úroková sadzba, ako jedna z náležitostí zmluvy uvedená v písm. h) a rovnako tak v zmluve absentuje ďalšia náležitosť v zmysle § 4 ods. 2 písm. g), a to konečná splatnosť úveru. Nakoľko zmluva o úvere neobsahovala vyššie uvedené náležitosti, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, preto odčítaním zaplatenej sumy 1.479,25 eur od poskytnutej istiny 4.979,09 eur došiel k záveru, že žalovaný je povinný žalobkyni uhradiť nesplatenú časť poskytnutého úveru vo výške 3.499,84 eur a vo zvyšku návrh ako nedôvodný zamietol. V súlade s ust. § 517 ods. 2 O.z. má žalovaný povinnosť zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania z dlžnej sumy, preto mu uložil aj povinnosť na zaplatenie úroku z omeškania vo výške uplatnenej žalobkyňou 8,75% ročne z dlžnej istiny úveru 3.499,84 eur od 5.10.2012 do zaplatenia. Pri určovaní povinnosti žalovanému zaplatiť priznanú sumu bral ohľad na žiadosť žalovaného o povolenie mesačných splátok a došiel k záveru, že výška mesačnej splátky 100 eur je adekvátne tak pre žalobkyňu ako aj pre žalovaného. Pri splácaní dlžnej sumy po 100 eur mesačne bude táto žalobkyni zaplatená do 3 rokov, čo je akceptovateľné. Pokiaľ sa žalovaný dostane do omeškania so splácaním čo i len jednej mesačnej splátky, má žalobkyňa právo požadovať zaplatenie celej dlžnej sumy naraz. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Žalobkyňa žiadala uložiť povinnosť žalovanému zaplatiť jej 4.308,56 eur (žalobkyňa vzala návrh v časti o zaplatenie sumy 1.703,22 eur späť), pritom súd návrh v časti 808,72 eur zamietol. Žalobkyňa bola úspešná v 81,23% zo 100 % prejednávanej veci, pričom neúspešný bol v 18,77%, preto náhradu trov pomerne rozdelil.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie iba žalovaný s návrhom na zmenu rozsudku zamietnutím žaloby v jej vyhovujúcej časti a v prípade jeho potvrdenia navrhol, aby bol zaviazaný k plneniu v 50 eur mesačných splátkach, ako žiadal v konaní na súde prvého stupňa, pretože mu jeho finančná situácia nedovoľuje zaplatiť to v 100 eur mesačných splátkach. Zároveň navrhol opravu výroku rozsudku súdu prvého stupňa, pretože vo výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa II/ je uvedený úrok z omeškania vo výške 8,75% denne, ktorý sa tam s najväčšou pravdepodobnosťou dostal omylom pri písaní. Prvostupňový súd uznesením č.k. 6C/17/2014-128 z 23. februára 2015 túto zrejmu nesprávnosť, ku ktorej došlo chybou v písaní opravil. Namietal taktiež to, že žalobkyňa nepredložila súdu oznámenie zo dňa 26. marca 2010 o zosplatnení úveru, preto mal tento dôkaz odmietnuť a zaoberať sa tým, kedy mohla žalobkyňa pri všetkej opatrnosti použiť právo po prvýkrát ohľadom premlčania žalobného nároku.

Žalobkyňa odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a 2 písm. b/ O. s. p. vec v medziach odvolania, teda vo vyhovujúcej časti vo veci samej a v časti trov konania (kde malo rozhodnutie povahu rozhodnutia závislého na čo i len čiastočne napadnutom rozhodnutí vo veci samej i nebyť spochybnenia odvolaním aj takejto časti rozsudku) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania (pretože tu nešlo o žiaden zo zákonom predpokladaných prípadov, vyžadujúcich si prejednanie aj takejto veci na pojednávaní odvolacieho súdu, nakoľko tu nevznikla potreba opakovania ani doplnenia dokazovania, súd prvého stupňa mal možnosť vec s charakterom drobného sporu prejednať a rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania a takúto možnosť i využil, nešlo tu o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a na pojednávaní odvolacieho súdu nebol ani žiaden dôležitý verejný záujem) a došiel k záveru, že rozsudok treba považovať za správny, keď súd prvého stupňa si pred jeho vydaním opatril (úmerne procesnej aktivite oboch strán sporu) dostatok skutkových zistení (potrebných pre rozhodnutie) a vec tiež správne posúdil po právnej stránke.

Odvolací súd totiž nemal dôvod principiálne nesúhlasiť s úvahami podporujúcimi záver o potrebe rozhodnutia práve v tejto veci zvoleným spôsobom (tak ako tieto okresný súd i formuloval v odôvodnení napádaného rozsudku). U dôvodov podaných takto objektívne presvedčivo zásadne je namieste (zo strany odvolacieho súdu) len konštatovanie ich správnosti a odvolanie sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O. s. p.), a iba pre zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia dodáva, (§ 219 ods. 2 O. s. p. in fine) nasledovné :

Podľa § 524 ods. 1 O. z. veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému a podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Práve odcitované ustanovenie predstavuje právny základ na to, aby po založení zmluvného vzťahu mohlo dôjsť k jednej zo zmien v okruhu subjektov záväzkového vzťahu a to konkrétne k zmene v osobe veriteľa. Podmienkou na to je písomná zmluva o postúpení pohľadávky, ktorá nevyžaduje súhlas dlžníka (na prípad inak možného vymienenia si dlžníkom nemožnosti postúpenia či existenciu iných zákonných prekážok, brániacich postúpeniu, o aké ale v tejto veci nešlo, pamätá pritom ustanovenie § 525 O. z.) a postúpením sa postupca zbavuje (a postupník naopak nadobúda) nielen samotnej pohľadávky (tu rozumej tzv. istiny), ale aj jej príslušenstva a všetkých práv s ňou spojených (čo samozrejme znamená, že postupník sa takto stáva nositeľom práv, o ktorých je reč, len vtedy, ak nimi disponoval a teda nárok na ne platne založil už pri zakladaní právneho vzťahu postupca).

Žalobkyni tak vzniklo právo vymáhať pohľadávku nadobudnutú postúpením od jej právnej predchodkyne, preto odvolací súd pri stotožnení sa so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti vo veci samej aj v časti trov konania podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil vrátane súdom prvého stupňa uloženej povinnosti plnenia v ním určených splátkach.

Pri takomto výsledku odvolacieho konania žalovaný s odvolaním nezaznamenal žiadny úspech a v odvolacom konaní tak právo na náhradu trov konania vzniklo žalobkyni (podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Pretože však žalobkyňa nepodala návrh na priznanie jej náhrady a ani neskôr v lehote 3 pracovných dní od vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu takýto návrh nespojila s vyčíslením požadovanej náhrady (§ 151 ods. 1 O. s. p.), odvolací súd rozhodol tak, že žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.